

هزار تکه شد این من به لطف آنه‌ها

محسن رحيمي عنبران

رازگوکننده مفاهیم عرفانی هستند که از دیرباز در شعر، ادب و عرفان اسلامی بیان شده است. همچنین، «به کار بردن این به شکل قطعه قطعه در ابعاد کوچک به صورت نقوش هندسی، موجب تکرار تصویر آدمی می شود و این در مقابل عظمت پروردگار بایستی در هم شکند تا حقیقت حق به دل آدمی آشکار شود. می توان بیان کرد استفاده از این به در معماری اسلامی ایرانی یادآور وحدت خلقت و موجودات جهان و راهمانی عابد در رسیدن به مقصود است.» (تبیین مفاهیم عرفانی آرایه های حرم مطهر رضوی در عهد صفوی)

منابع:
بازجستی در شیوه‌ها و نقوش آینه‌کاری حرم مطهر امام
(رضاع) بررسی هنر آینه‌کاری در رواق دارالسیاده حرم مطهر
امام (رضاع)
تبیین مفاهیم عرفانی آرایه‌های حرم مطهر رضوی در عهد
صفوی (باتأکید بر صحن عتیق)

نظر بیندازد در خواهم یافت برای نخستین بار آینه در تزئین بنای دیوان خانه شاه طهماسب صفوی در قزوین به کار رفته است. خواجه زین العابدین علی عبیدی بیک نویدی شیرازی در کتاب دوحه الانهار (ص ۹۷) که تاریخ تألیف آن پیش از ۹۵۵/۱۵۴۸ م است، در وصف دیوان خانه قزوین بیت زیر را سروده که در آن به نصب آینه در ایوان بنا اشاره ای دارد: «به هر ایوان که آید در مقابل / شود آینه بختش مقابل با آینه» (۱). نیز، نشان‌دهی از کاربرد این هنر در نزد ایرانیان پیش از اسلام را نیز می‌توان دید. هرچند نمونه‌های موجود از این هنر به دوره‌ای صفوی بازمی‌گردد. دورانی که ما امروز آن را یکی از دوره‌های اوج این هنر می‌شناسیم، زیرا در این دوره به ساخت اماکن متبرک مساجد و مدارس توجه بسیار شده است. پس از سقوط صفویان و دوران رکود اقتصادی در ایران، این هنر هم چنان چارک‌رک و انجماد شد و نخستین بنای آینه‌کاری شده پس از این دوره دیوان خانه کریم خان در شیراز بود که آن هم به سال ۱۲۰۹ هجری قمری به فرمان محمدخان قاجار ویران شد. به هر رو، پس از سقوطیه در دوران قاجار نیز آینه‌کاری در نزد سنان‌زندان مقدس بسیار مورد توجه قرار گرفته است و از آن در بناهای مقدس

نماد انسان مؤمن نیز بوده است، زیرا شخص مؤمن مانند آینه‌ای است که می‌تواند عیب‌ها و نقص‌های افراد را نمایان کند. معنایی که در حدیث معروف «المؤمن مرآة المؤمن» نیز موجود است، همچنین خواص شفافیت و بازتابش موجب ساخته شدن در کربیات گوناگونی از این واژه در ادبیات فارسی شده است. ترکیباتی چون آینه دل، آینه جان، آینه هستی و آینه گیتی‌نما که گزیده از دل مؤمن است و نیز آینه جمال و جز آن‌ها در ادب فارسی به ابزاری برای بیان مفاهیم عرفانی یا پند و اندرز تبدیل شده است. (دایرةالمعارف اسلامی، مدخل آینه) بر این اساس، حضور و وجود آینه و استعاره‌های آن در آملان مقدس و مطهر عجیب و دور از ذهن نیست.

■ **شود آیین به بختش مقابل**
در میان آرا بهای معماران چنان که گفته می شود آیین کاری از واپسین ابتکارات خاص هنرمندان ایرانی بوده است و هنرمندان صفوی آن را در اماکن مقدس و خانه سلاطین به کار برده اند. اگر به پژوهش های موجود در خصوص آیین کاری

ریحانه عامل نیکا اسم زیارت که می‌آید، تصویر گنبد و گل‌گسترده در هفتمان نقش می‌بندد اما نام‌ها را اگر که می‌شنویم، بیشتر از صحن و سرا، یا دست خود را به دامان صریح به خاطر می‌آوریم یا تصویر هزارتکه خودمان را در آینه‌های خاصه‌ش خفزشن نقش می‌کنیم اما همیشه ماست که در آستان او سر فرآورده و شکسته می‌شود. منی دلی شکسته و روحی خسته که نور و حیات را در آینه‌های حرم مطهر رضوی می‌جوید. آینه‌هایی که به دست هنرمندان از سالیان دور بر در و دیوار و سقف و ایوان آستان علی بن موسی الرضا(ع) نشاندند و شاه و پسرش مهمی از آینه‌های معماری این بارگاه هستند. در ادامه بررسی می‌فهمیم عرفانی آینه‌های حرم مطهر رضوی به بررسی معنای و مفاهیم عرفانی آینه‌انگاری می‌پردازیم.

■ **آینه چون نقش تو بمود راست**

آینه نزد ایرانیان جایگاهی دیرینه و ارزشمند دارد و مردم ایران زمین پیش از اسلام نیز آینه را به عنوان نمادی از نور و زایش می دیدند و به همین منظور، آن را در سفره هفت‌سین و سفره عقد نشانده‌اند. از دیگر سو، آینه در نزد مردم ایران زمین

برپایی ایستگاه صلواتی خیریه امام صادق (ع)
در ایام شهادت حضرت زهرا (ع)

ایستگاه صلواتی خبریه امام صادق(ع) به همت این مجموعه و با مشارکت مدیریت مجاورین بنیاد کرامت آستان قدس رضوی در ایام شهادت حضرت زهرا(س) در جوار بارگاه منور امام رضا(ع) و در مجاورت خیابان آیت الله طوسی(ره) - باب الجواد(ع) - برپا شد. صادق عقیلی، مسئول خبریه امام صادق(ع) در حاشیه برگزاری این برنامه اظهار کرد: این ایستگاه با هدف خدمت‌رسانی به زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی و به این تنظیم شعائر فاطمی دایر شد. وی با اشاره به طبع و توزیع ۲۰ هزار غذای متبرک در ایام شهادت حضرت زهرا(س) افزود: با بهره‌گیری و مساعدت همکاران، همیاران، واقفان و خیران نیک‌اندیش، پذیرایی از زائران در این ایستگاه در وعده‌های روزانه انجام شد و تلاش کردیم در این ایام، فضای معنوی و صمیمی برای خدمت صادقانه به معجبان اهل بیت(ع) فراهم کنیم. عقیلی با تقدیراتی از حمایت‌تولیت آستان قدس رضوی و همکاری مدیران حرم مطهر اظهار کرد: خبریه امام صادق(ع) همواره در مسیر خدمت به زائران و مجاوران بارگاه رضوی برپا داشته و امیدوار است با تداوم مشارکت مردم خدایار نیک‌اندیش و تشکل‌های مردمی، بتواند خدمات گسترده‌تری در این مناسبت‌های مذهبی ارائه دهد.

باغ خاتون میزبان جشنواره ورزشی مادران و دختران رضوی شد

جشنواره ورزشی مادران و دختران ویژه خانواده کارکنان بنیاد کرامت رضوی با هدف گسترش فرهنگ ورزش، افزایش نشاط اجتماعی و تحکیم پیوندهای خانوادگی برگزار شد. به گزارش آستان نیوز، جشنواره ورزشی مادران و دختران ویژه خانواده کارکنان بنیاد کرامت رضوی با مشارکت مرکز امور بانوان و خانواده و مؤسسه تربیت بدنی بنیاد کرامت رضوی، با حضور پرشور بانوان کارمند و خانواده‌های آنان در مجموعه تخصصی باغ خاتون برگزار شد. فضای برنامه از آغاز با شور و انرژی بانوان شرکت‌کننده رنگ و بویی متفاوت به خود گرفته بود و نشاط همدلی در میان حاضران موج می‌زد. در این جشنواره، شرکت‌کنندگان در رشته‌های متنوعی همچون دوچرخه‌سواری، درشکه‌سواری و مسابقات ایستگاهی به رقابت پرداختند. بخش‌هایی نیز به بازی‌های خانوادگی، ورزش‌های کودکانه و کارگاه آموزشی ویژه مادران اختصاص داشت که مورد استقبال گسترده شرکت‌کنندگان قرار گرفت. برگزارکنندگان هدف از اجرای این جشنواره را تقویت نشاط اجتماعی، افزایش تعاملات خانوادگی و گسترش فرهنگ ورزش در میان بانوان اعلام کردند. آنان تأکید کردند حضور فعال مادران در عرصه ورزش، زمینه‌ساز تربیت نسلی پویا و سالم در جامعه است. در پایان این رویداد، از هشت نفر از بانوان دختران برگزیده در رشته‌های مختلف ورزشی با اهدای جوایزی قدردانی شد و مراسم با عکس یادگاری و لحظاتی سرشار از شادی و رضایت به پایان رسید.

[illegible][illegible][illegible][illegible]